

1700-luvun markkinat Isossakyrössä 8.-10.8.

Kirjoittava opettaja tallensi kansantarinoita

Persoonaa Lempeä, vaativa ja isänmaallinen Aune Hiisku jäi oppilaiden mieleen.

ISOKYRÖ Isossakyrössä äidinkielen ja historian opettajana vuosina 1928–1945 toimineella Aune Hiiskulla oli monta rautaa tulossa. Hän muun muassa keräsi vanhoja kansan suussa kulkeneita tarinoita, toimi lot-tana ja kirjoitti romaanin.

Hiisku teki merkittävän kulttuuriryön kerätes-sään Isostakyröstä noin 160 liuskaa tarinoita 1700- ja 1800-luvuilta. Osa Hiiskun tarinoista on päätynyt isokyröläisen Kalervo Mieltyn koostamiin historioteok-

Vuosina 1928–1945 Isossakyrössä opettajana toiminut Aune Hiisku oli kiinnostunut kirjallisuudesta ja kirjoittamisesta.

Aune Heinonen, sillä hän käytti Heinonen sukunimeä vuoteen 1946 saakka.

Syksyllä 1939 keskikoulun aloittaneen **Maija Isosaaren** mukaan Hiisku oli hyvä opettaja, joka osaisi asiansa.

– Hän oli lempeä, vaativa ja isänmaallinen.

Hiiskun persoona teki vaikutuksen myös **Pirkko Paloheimoon**.

– Hän oli kaikista opettajista mieleen jäävin. Hän tiesi laajasti kirjailijoista. Hän tapaili henkilökohtaisesti kirjailijoita ja toi tietoa oppilaille, Paloheimo sanoo ja jatkaa, että historian opettajanakaan Hiisku ei ollut puiseva.

Filosofian tohtori, dosentti ja tutkija **Kati Launis** Turun yliopistosta järjesti Aune Hiiskun ja tämän sisarten Helkan ja Kyllikin kirjalliseen jäämistön vuonna 2005. Launis on lukenut muun muassa sisarusten kirjeitä ja päiväkirjoja. Launista kiehtoo kolmikön elämä niin paljon, että hän on alkanut työstää sisarusten elämäkertaa.

Tietoloota

Aune Hiisku

Vuonna 1902 syntynyt ja vuonna 1978 kuollut Aune Sylvia Hiisku oli filosofian lisensiaatti, opettaja ja kirjailija. Hiisku työskenteli opettajana Isossakyrössä, Hämeenlinnassa ja Turussa.

Aune Hiisku julkaisi muun muassa yhden romaanin, novelleja, kirjallisia tutkielmia ja arvosteluja sekä Kaarlo Sarkian elämäkerran, jonka hänen sisarensa Kyllikki Hiisku oli pannut alkuun.

Aune oli yksi kolmesta Hiiskun sisaruksesta. Aunen ja Kyllikin lisäksi sisarussarjaan kuului Helka. Naimattomat sisarukset käyttivät sukunimeä Heinonen vuoteen 1946 saakka.

Sisarukset olivat omistaneet elämänsä kirjallisuudelle ja kirjoittamiselle. He maisteroituivat V. A. Koskenniemen oppilaina Turun yliopistosta pääaineenaan kotimainen ja yleinen kirjallisuus. Kolmikko kuului Koskenniemen kirjallisen piirin ytimeen.

Hiiskut testamenttasivat sekä Turussa sijainneen asuntonsa että kirjallisen jäämistönsä Koskenniemen seuralle. Seura on tallentanut muun muassa päiväkirjoja, kirjeitä ja käsikirjoituksia sisältävän materiaalin Suomalaisen kirjallisuuden seuran kirjallisuusarkistoon.

Aune Hiiskun Isonkyrön alkuajkojen kirjeistä ja päiväkirjoista välittyi, että varsinaissuomalainen Hiisku ei ehkä ainakaan aivan heti täysin sopeutunut Pohjanmaalle.

– Vaikka hän ehkä oli alkuaikoina vähän alakuloinen, opettamisesta ja lapsista hän piti, Launis sanoo.

Wsoy julkaisi Aune Hiiskun romaanin *Kun talo on valmis, tulee kuolema* vuonna 1933. Aune Hiiskulta jäi julkaisematta runsaasti kirjoituksia, muun muassa novelleja. Salapoliisiromaaninkin käsikirjoituskonsepteja jäämistöstä löytyy.

Vuonna 1941 Hiisku tarjosi kustantajalle sotanovel-likoelmaa *Etulinjojen kotaloita*. Wsoy ei kuitenkaan julkaissut teosta.

– Aune oli kirjoittava opettaja, Launis summaa Aune Hiiskun monipuolista uraa.

Hiiskun sisarusten elämään tutustunut Launis nostaa havainnoistaan esiin muun muassa siskosten läheisen ja huolehtivan suhteen kirjailija Kaarlo Sarkiaan.

– He pitivät Sarkiasta huolta, järjestivät hänelle asuntoja ja hemmottelivat häntä siankotteleilla ja uunilahnalla.

HANNA KLEEMOLA

Hän oli kaikista opettajista mieleen jäävin.

PIRKKO PALOHEIMO

siin. Viime vuonna ilmestynyt *Kovien kokemusten kanssa* kertoo elämästä Kyrönmaalla Napuen taistelun ja sitä seuranneen isonvihan aikaan. Tänä kesänä julkaistu teos *1800-luvun elämää Isossakyrössä* valottaa muun muassa Suomen sodan ja nälkävuosien aikaa.

Isossakyrössä on vielä elossa joitakuuta Hiiskun oppilaita. Entisten oppilaiden mielissä Aune Hiisku on

Maija Isosaari toteaa, että isokyröläiset muistavat entisen opettajansa nimellä Aune Heinonen. Maija Isosaaren koti sijaitsee entisellä Napuen taistelun sotatantereella.

Napuen taistelu

→ Napuen taistelu vaati monta ihmishenkeä isänmaan puolesta. Silloin pantiin pyssyn piippuun kiviä, joilla ammuttiin, sillä silloin ei ollut muita aineita.

Perttilän koskikin oli niin täynnä ihmisten ruumiita, että kuivin jaloin pääsi toiselle

rannalle. Perttilän talon takaa löytyy vieläkin Napuen taistelussa kaatuneitten miesten luiden jäänteitä.

KERTONUT: MATTI MONONEN
Lähde: Aune Hiiskun kokoelmat

Paulan Pirssi

PAARI- JA PYÖRÄTUOLIKULJETUKSET
0400 - 362027 0400 - 668113

Kyröön Kirjurit Oy

Pohjankyröntie 136, 61500 Isokyrö
puh/fax 4713 672, 0400 561 810

TONYN
SÄHKÖTYÖ TMI

0400748174

siftoospaola m.paularanta

Kaikenlaiset siivoukset tunnetulla laadulla!

040 514 3460 www.paularanta.fi 61500 Isokyrö

Henkilönostimien, kärärien ja minikaivurin vuokrausta

MP Prima Oy www.mpprima.fi

Vipusenapu
050 490 5445
LVI-asennukset ja tarvikkeet

Yli 30 vuoden kokemuksella

MOMENZ Elokuun markkinatarjoukset

- Ripsien ja kulmien kesto värjäys 19:- (ovh. 25:-)
- Jalkahoito (ovh. 48:-) 35:-
- KESTORIPSIPIDENNYSTARJOUS**
- 50 % (ovh:sta 120:-) -liima myös herkäsilmäisille

Tarjoukset ovat voimassa elokuun loppuun saakka!

Pohjankyröntie 134, Isokyrö
Kosmetologi Susanna Jokela puh. 045 122 6739